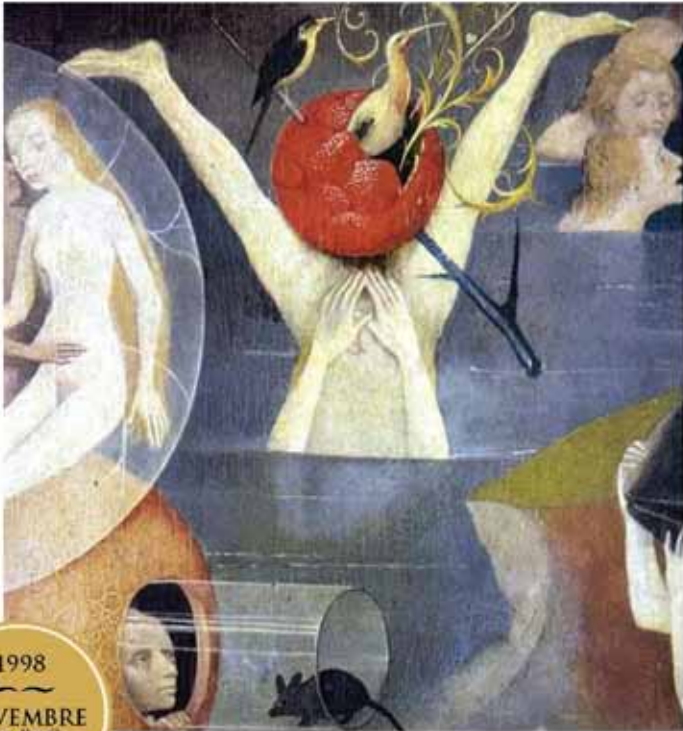

MICHEL HOUELLEBECQ

TEMEL
PARÇACIKLAR

ROMAN

Çeviri: OSMAN SENEMOĞLU

MICHEL HOUELLEBECQ

TEMEL
PARÇACIKLAR

Les particules élémentaires, Michel Houellebecq

© 1998, Michel Houellebecq - Flammarion

© 2013, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Doğan Kitap (1999)

Can Yayınları'nda 1. basım: Mayıs 2013, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Kapak tasarımı: Act creative

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3

Güven İş Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-1815-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

MICHEL HOUELLEBECQ

TEMEL
PARÇACIKLAR

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Osman Senemoğlu

Michel Houellebecq'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Kuşatılmış Yařamlar, 2001

Harita ve Topraklar, 2012

MICHEL HOUELLEBECQ, kendisine göre 1958'de, nüfus kayıtlarına göreyse 1956'da Fransa'nın Hint Okyanusu'ndaki adalarından biri olan Réunion'da doğdu. Babası dağ rehberi, annesi ise anestezi uzmanı olan yazarı altı yaşından itibaren babaannesi büyüttü. Liseyi ve ziraat mühendisliği eğitimi aldığı üniversiteyi Paris'te okudu. Yirmi yaşına doğru çeşitli dergilerde yazmaya başladı. Bir biyografi olan ilk kitabı *H.P. Lovecraft: Contre le monde, contre la vie* (H.P. Lovecraft: Dünyaya Karşı ve Hayata Karşı) 1991'de yayımlandı. 1990'ların sonundan bu yana Fransa'nın en tanınan ve kitapları en çok yabancı dile çevrilen yazarı olan Houellebecq, birçok saygın edebiyat ödülünün yanı sıra, *Harita ve Topraklar* adlı romanıyla 2010 yılında Prix Goncourt'a layık görüldü.

OSMAN SENEMOĞLU, Saint Joseph Lisesi'nin ardından İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi ve uzun yıllar bu kurumda çalıştı. 2005'ten beri Galatasaray Üniversitesi'nde öğretim üyesi olan Senemoğlu, aralarında Michel Tournier'nin *Cuma ya da Yaban Yaşam*, Jean Rouaud'un *Savaş Alanları*, Pascal Quignard'ın *Roma'daki Teras*, Jean Echenoz'un *Piyano*'sunun da bulunduğu eserleri dilimize kazandırdı.

Giriş

Bu kitap, her şeyden önce, yaşamının büyük bölümünü XX. yüzyılın ikinci yarısında Batı Avrupa'da geçirmiş bir adamın öyküsüdür. Genellikle yalnız yaşayan bu adam, uzaktan da olsa, başka insanlarla da ilişki içindeydi. Mutsuz ve karışık dönemlerde yaşadı. Doğduğu ülke, yavaş ama kaçınılmaz bir biçimde ekonomik açıdan orta halli ülkeler arasına kayıyordu. Sık sık sefalet tehdidi altında kalan bu kuşağın insanları, yaşamlarını yalnızlık ve acı içinde geçirdiler. Aşk, sevecenlik ve insanlar arası kardeşlik duyguları büyük ölçüde kaybolmuştu. Çağdaşları, karşılıklı ilişkilerinde kayıtsızlık, hatta acımasızlık örnekleri veriyordu.

Michel Djerzinski öldüğünde, çok önemli bir biyoloji uzmanı olduğu herkes tarafından onaylanıyordu ve Nobel Ödülü için ciddi olarak düşünülüyordu. Gerçek önemiye bir süre sonra ortaya çıkacaktı.

Djerzinski'nin yaşadığı dönemde, felsefe genellikle uygulama açısından önem taşımayan, hatta konusu bile olmayan bir dal gibi görülüyordu. Gerçekte, belli bir dönemde toplum bireylerinin benimsediği en yaygın dünya görüşü, o toplumun ekonomisini, politikasını ve törelerini de belirler.

Metafizik değişimler, yani büyük çoğunluğun benimsediği dünya görüşündeki kökten ve toptan dönüşümler, insanlık tarihinde ender görülür. Bu duruma bir örnek olarak Hıristiyanlığın ortaya çıkışı verilebilir.

Metafizik bir değişim, en uç noktalarına değin, hiçbir direnmeyle karşılaşmadan gelişir. Ekonomik ve politik sistemle-

ri, estetik yargıları, toplumsal hiyerarşileri hiç önemsemeden silip süpürür. Bu değişimin akışını, yeni bir metafizik değişimin ortaya çıkmasından başka, hiçbir insan gücü durduramaz.

Metafizik değişimlerin ille de, zaten çöküş içindeki zayıf düşmüş toplumlara musallat olduğu söylenemez. Hıristiyanlık ortaya çıktığında Roma İmparatorluğu gücünün doruğundaydı. Çok iyi örgütlenmiş, o günlerin dünyasını egemenliği altına almıştı. Teknik ve askerî gücünün üstüne yoktu. Buna karşın, hiç şansı bulunmuyordu. Çağdaş bilim ortaya çıktığında da, Ortaçağ Hıristiyanlığı insanı ve evreni açıklayacak bir dizge durumundaydı. Halkların yönetimine temel oluşturmaya yarıyordu. Bilgiler ve yapıtlar üretiyor, savaş ya da barış kararları alınmasını sağlıyor, üretimi ve varlıkların dağılımını düzenliyordu. Bunların hiçbiri yıkılmasını önleyemedi.

Michel Djerzinski, birçok açıdan en köktenci olan ve dünya tarihinde yeni bir dönem açan bu üçüncü metafizik değişimin ne ilk ne de baş mimarıydı. Ama, yaşamının bazı çok özel durumları nedeniyle, en bilinçli, en aydın mimarlarından biri oldu.

Yepyeni bir saltanat altında yaşıyoruz bugün,
Ve ayrıntılar yumağı sarmış bedenlerimizi,
Yüzüyor bedenlerimiz
Bir sevinç halesinde.
Eski insanların kimi zaman müziklerinde
duyumsadıklarını
Gündelik gerçekte yaşıyoruz biz.
Onlara erişilmez ve mutlak gelenleri
Çok yalın ve sıradan şeyler olarak görüyoruz.
Oysa, küçümsemiyoruz o insanları;
Biliyoruz düşlerine neler borçlu olduğumuzu,
Biliyoruz, tarihlerindeki acı ve sevinç yumakları
olmasaydı bir hiçtik bizler,
Biliyoruz, nefret ve korkuyu aşarken,
karanlıkta tökezlediklerinde,
Yavaş yavaş tarihlerini yazarken
Bizim görüntümüzü içlerinde taşıdıklarını.
Biliyoruz, içlerinde bu umut olmasaydı yaşayamazlar,
ortaya bile çıkamazlardı.
Düşleriydi onları var eden.
Mademki, aydınlıkta yaşıyoruz,
Mademki, ışığın hemen yanı başında yaşıyoruz
Ve temizliyor ışıık bedenlerimizi,

Sarıyor bedenlerimizi
Bir sevinç halesinde
Mademki, ırmağın hemen yanı başına kurulmuşuz,
Bitmeyen ikindilerde

Mademki, bedenlerimiz çevresindeki ışık elle
tutulabilir oldu,
Mademki, menzile ulaştık
Ve arkamızda bıraktık ayrılık evrenini
Ayrılığın zihinsel evrenini
Yeni bir yasanın
Kıpırtısız ve doğurgan sevincinde yüzmek için
Bugün,
İlk kez,
Eski saltanatın sonunu anlatabiliriz.

Birinci bölüm
YİTİK KRALLIK

1

1 Temmuz 1998 bir çarşambaydı. Djerzinski de, veda partisini, alışılmış bir durum değilse de, normal olarak bir salı akşamı düzenledi. Dondurulmuş embriyon kazanları arasında kalan ve bunların fazlalığından arada kaybolmuş gibi duran Brandt marka bir buzdolabı, şampanya şişelerine ev sahipliği yaptı. Genelde bu buzdolabı kimyasal maddelerin korunması için kullanılıyordu.

On beş kişi için dört şişe kıl payı yetecekti. Zaten her şey kıl payıydı; oradakileri bir araya getiren gerekçeler yüzeyseldi; patavatsızca kullanılacak bir sözcükle, ters bir bakışla, herkesi arabasına koşturacak, topluluğu dağıtabilecek bir hava vardı. Bodrum katında, beyaz fayans döşeli, Almanya'daki göllerin bir posteriyle süslü, havalandırılmalı bir odada toplanmışlardı. Hiç kimse fotoğraf çekmeyi önermedi. Yılbaşında gelen genç bir araştırmacı, aptal görünümlü bir sakallı, araba park etmedeki gücünü bahane ederek birkaç dakika sonra sıvıştı. Davetliler arasında giderek belirginleşen bir rahatsızlık yayıldı. Tatil yaklaşmıştı. Kimileri baba evine gidecek, kimileri de yeşil turizm yapacaktı. Konuşmalar havada ağır ağır ilerliyordu. Toplantı çok çabuk dağıldı.

On dokuz otuzda her şey bitmişti. Djerzinski, otoparkta, uzun siyah saçlı, bembeyaz tenli, iri memeli bir

kadın meslektaşıyla birlikte yürüdü. Kadın Djerzinski'den biraz daha yaşlıydı; büyük bir olasılıkla onun yerine araştırma biriminin başına geçecekti. Yayınlarının çoğu, sirkesineğinin DAF-3 geni üstüneydi; bekârdı.

Toyota'sının önüne gelince Djerzinski gülümseyerek bir elini araştırmacı kadına uzattı (birkaç saniyeden beri, bu hareketi bir gülümsemeyle birleştirerek yapmayı tasarlıyor, zihinsel olarak hazırlanıyordu buna). Avuçları, yavaş yavaş sallanarak kenetlendi. Biraz sonra bu el sıkışmanın sıcaklıktan yoksun olduğunu düşündü; durum göz önünde bulundurulursa, bakanların ya da kimi varyete şarkıcılarının yaptığı gibi, öpüşebilirlerdi de.

Vedalaşma bitince, kendisine uzun gelen beş dakika boyunca, arabasında durdu. Kadın niçin hareket etmiyordu? Brahms dinleyerek mastürbasyon mu yapıyordu? Ya da tam tersine meslek yaşamını, yeni sorumluluklarını mı düşünüyordu? Eğer öyleyse, bundan memnunluk duyuyor muydu? Sonunda genetikçinin Golf'ü otoparktan çıktı; Djerzinski yeniden yalnızdı. Çok şahane bir gündü, hâlâ sıcaktı. Yaz başındaki bu haftalarda her şey ışıltılı bir devinimsizlik içinde taş kesilmiş gibi görünüyordu. Oysa, Djerzinski artık gündüzlerin kısalmaya başladığının bilincindeydi.

Arabasını hareket ettirirken ayrıcalıklı bir ortamda çalışmış olduğunu düşündü. "Palaiseau'da yaşayarak ayrıcalıklı bir ortamdan yararlandığınızı düşünüyor musunuz?" sorusuna, burada yaşayanların yüzde 63'ü, "Evet," yanıtını veriyordu. Bu anlaşılabilir bir durumdu; evler yüksek değildi, aralarında çim ekili alanlar bulunuyordu. Birçok büyük alışveriş merkezi yaşamı kolaylaştırıyordu. Yaşam kalitesi kavramı, Palaiseau söz konusu olunca pek aşırı gelmiyordu.

Paris yönünde Güney Otoyolu ıssızdı. Djerzinski, öğrencilik yıllarında gördüğü Yeni Zelanda yapımı bir

bilimkurgu filminde gibiydi: tüm canlılar yok olduktan sonra yeryüzünde kalan son insan. Havadaki bir şeyler, acımasız bir kıyameti çağırıyordu.

Djerzinski yaklaşık on yıldan beri Frémicourt Sokağı'nda yaşıyordu. Buraya alışmıştı. Mahalle sakindi. 1993'te, bir can yoldaşına, akşamları eve geldiğinde onu karşılayacak bir şeye gereksinim duymuştu. Seçimini, ürkek bir hayvan olan beyaz kanaryadan yana yaptı. Kanarya, özellikle sabahları ötüyordu; ama hiç de sevinçli görünmüyordu. Peki, bir kanarya sevinçli olabilir mi? Sevinç, yoğun ve derin bir duygudur. Tüm bilincin duyumsadığı yüceltici bir bütünlük duygusudur. Sarhoşluğa, mest olmaya, kendinden geçmeye benzetilebilir. Djerzinski, bir kez kuşu kafesinden çıkarmıştı. Korkuya kapılan hayvan, giriş kapısını aramak için kafesin tellerine saldırmadan önce, kanepeye pislemişti. Bir ay sonra aynı girişimi yineledi. Bu kez de zavallı hayvan, pencereden aşağı düştü. Düşüşünü az buçuk yumuşatarak karşıdaki binanın, beş kat alttaki balkonuna konmayı başardı. Michel, kedisi olmaması için dua ederek evde oturan kızın dönüşünü beklemek zorunda kaldı. Kızın *20 Ans*'da¹ redaktör olarak çalıştığı, yalnız yaşadığı ve eve geç döndüğü ortaya çıktı. Kedisi de yoktu.

Gece olmuştu. Michel, beton bölme duvarın dibinde büzülmüş, soğuktan ve korkudan titreyen hayvancağızı aldı. Sonraları, birçok kez, genellikle çöplerini çıkarırken redaktör kızla karşılaştı. Kız, büyük bir olasılıkla tanıdığını göstermek için başını sallıyordu; Michel de aynı biçimde karşılık veriyordu. Sonuçta, bu olay bir komşuluk ilişkisi kurmasını sağlamıştı; bu bakımdan iyi olmuştu.

Pencerelerinden on-on beş bina, yaklaşık üç yüz

1. (Fr.) Gençlere yönelik bir dergi.

apartman dairesi görülüyordu. Akşamları eve döndüğünde kanarya genellikle beş ila on dakika süresince ötüp şakımaya başlıyordu. Ardından yemini, kumunu ve suyunu değiştiriyordu. Ama, o akşam sessizlikle karşılaştı. Kafese yaklaştı. Kuş ölmüştü. Soğumuş küçük beyaz bedeni kafesin dibindeki kumların üstüne serilmişti.

Monoprix Gourmet'den aldığı maydanozlu yayın-balığına, yanına sıradan bir şarap açıp akşam yemeği niyetine yedi. Biraz duraksadıktan sonra, kuşun ölüsünü, bir bira şişesiyle ağırlaştırarak plastik bir torbaya koydu ve tümünü çöp boşluğuna attı. Başka ne yapabilirdi? Ayin mi yaptıracaktı?

Dar ağızlı (ama, bir kanarya ölüsünün sığabileceği genişlikte) bu çöp boşluğunun nereye açıldığını hiç bilmiyordu. Gene de, kahve filtreleri, salçalı ravioli ve kesilmiş cinsel organlarla dolu büyük bir çöplük hayal ediyordu. Kuş kadar iri, gagaları olan dev solucanlar kanaryanın cesedine saldırıyordu. Ayaklarını koparıyor, bağırsaklarını deşiyor, gözlerini oyuyorlardı. Gece titreyerek doğruldu; saat bir buçuk sularıydı. Üç sakinleştirici yuttu. İlk özgürlük gecesi böyle sona erdi.

2

14 Aralık 1900'de Berlin Akademisi tarafından yayımlanan "*Zur Theorie des Gesetzes des Energieverteilung in Normalspektrum*"¹ başlıklı bir bildiriye, Max Planck, fiziğin ilerideki evriminde önemli bir işlev üstlenecek

1. (Alm.) Normal Spektrumda Enerji Dağılım Yasası Kuramı Üzerine.

olan enerji kuantumu kavramını ilk kez kullandı. 1900 ila 1920 arasında, özellikle Einstein ve Bohr'un gerçekleştirdiği atılımların etkisiyle, evrimi öngören az çok ustaca denklemler, yeni kavramı önceki kuramların çerçevesine uydurmayı denedi. Ancak, 20'li yılların başlarından itibaren bu çerçevenin kesin geçersizliği ortaya çıktı.

Eğer Niels Bohr kuantum mekaniğinin gerçek kurucusu olarak görülüyorsa, bu yalnızca kişisel buluşları nedeniyle değil, özellikle çevresinde kurma becerisini gösterdiği yaratıcılık, zihinsel hareketlilik, düşünce özgürlüğü ve dostluk ortamı sayesinde. 1919'da Bohr tarafından kurulan Kopenhag Fizik Enstitüsü, Avrupa fiziğinde ne kadar genç araştırmacı varsa hepsine kapılarını açmıştı. Heisenberg, Pauli, Born çıraklık dönemlerini burada geçirdiler. Yaşça onlardan biraz daha büyük olan Bohr, varsayımlarının bir ayrıntısını, eşi bulunmaz felsefi bir kavrama yeteneği, iyi niyet ve kesinlik karışımıyla tartışmak için saatlerini feda edecek yetenekte bir insandı. Saplantı derecesindeki kesinlik düşkünlüğüyle, deneylerin yorumunda en küçük bir yaklaşık değerlendirmeyi hoş görmezdi; buna karşılık, hiçbir yeni düşünce de ona önsel olarak çılgın gelmez, hiçbir klasik kavramı dokunulmaz olarak nitelemezdi. Öğrencilerini Tisvildeleje'deki kır evine davet etmeyi severdi. Başka dallardan bilimadamlarını, siyasetçileri ve sanatçıları da burada ağırlardı. Konuşmalar serbestçe fizikten felsefeye, tarihten sanata, dinden gündelik yaşama atlardı. Yunan felsefesinin ilk dönemlerinden beri benzer bir olay yaşanmamıştı. Uzay, nedensellik ve zaman konusundaki önceki kategorilerin geçersizliğini ortaya çıkaran Kopenhag yorumunun ana sınırları, 1925 ila 1927 arasında, bu olağanüstü ortamda belirlendi.

Djerzinski çevresinde böyle bir olay yaratmayı hiç başaramadı. Yönettiği araştırma biriminde tam bir büro

havası vardı. Bazı duygusal insanların düşledikleri gibi, mikroskobun Rimbaudları olmaktan uzak nitelikteki moleküler biyoloji araştırmacıları, genellikle, dehadan yoksun, *Le Nouvel Observateur* okuyan ve Grönland'a tatile gitmeyi düşleyen dürüst teknisyenlerdir. Moleküler biyolojide araştırma hiçbir yaratıcılık, hiçbir buluş gerektirmez. Gerçekte, yalnızca ikinci derece makul bir zihinsel yetenek isteyen, neredeyse tümüyle rutin bir etkinliktir. İnsanlar doktora yapar, tezler savunur, oysa aygıtları kullanmak için ön lisans düzeyi fazlasıyla yeterlidir. CNRS¹ Biyoloji Bölümü Başkanı Desplechin'in yinelemekten hoşlandığı gibi: "Genetik koda ilişkin bir fikir edinmek, proteinlerin bireşim ilkesini ortaya çıkarmak için biraz ter dökmek gerekir. Zaten, bu işe ilk burnunu sokanın Gamow gibi bir fizikçi olduğunu fark edersiniz. Ama DNA'nın şifre çözümü, pöh... Çöz babam çöz. Bir molekülünkü yapılır, ötekine geçilir. Veriler bilgisayara yüklenir, bilgisayar alt kesitleri hesaplar. Colorado'ya bir faks yollanır. Onlar B27 genini yapar, siz C33'ü. Mutfak işi. Ara sıra, bu bütün içinde küçük bir ilerleme olur; genellikle size Nobel verilmesi için de yeterlidir bu. Üstünkörü bir çalışma, matrak geçmedir bunlar."

1 Temmuz gününün öğleden sonrası boğucu bir sıcak vardı. Sonunda, çıplak bedenleri dağıtan bir fırtınanın patlamasıyla kötü biten ikindilerden biriydi. Desplechin'in bürosu Anatole-France Rıhtımı'na bakıyordu. Seine Nehri'nin öbür yakasında, Tuileries Rıhtımı'nda eşcinseller güneşte dolaşüyor, ikili ya da küçük gruplar halinde toplanmış söyleşiyor, havlularını paylaşıyorlardı. Hemen hemen tümü, kalçalarını açıkta bırakan daracık slipler

1. Le Centre national de la recherche scientifique (Ulusal Bilim Araştırmaları Merkezi).

giymişti. Güneş yağına bulanmış kasları ışıktaki parlardı. Kalçaları parıltılı ve dolgundu. Kimileri, hem gevezelik ediyor hem de ince naylon sliplerinin üstünden cinsel organlarını ovuşturuyor ya da parmaklarını sokup tüylerin arasından cinsel organlarının ucunu okşuyorlardı. Desplechin pencerenin yanına, ayaklı bir dürbün yerleştirmişti. Söylentiye göre o da eşcinseldi; gerçekte, birkaç yıldan beri, daha çok, kibar bir alkolikti. Buna benzer bir öğleden sonra, gözü dürbüne dayalı, mayosunu indirmiş ve cinsel organı heyecan verici biçimde havaya kalkık bir delikanlıyı ısrarla dikizleyerek iki kez masturbasyon yapmayı denemişti. Kendi cinsel organı inip pörsümüş, buruş buruş ve kupkuru olunca fazla üstelememişti.

Djerzinski saat tam on altıda geldi. Desplechin onu görmek istemişti. Durumu kafasını kurcalıyordu. Kuşkusuz bir araştırmacının, ücretli izin alarak bir yılına Norveç'e, Japonya'ya, sözün kısıası kırk yaşlarındaki insanların kitlelerle intihar ettiği kasvetli ülkelerden birine, başka bir ekiple çalışmaya gitmesi yaygın bir uygulamaydı. Kimileriye, –durum, parasal açgözlülüğün görülmediği boyutlara ulaştığı yıllar olan “Mitterand döneminde” sık sık ortaya çıkmıştı– risk sermayesi arayıp şu ya da bu molekülü piyasaya sunmak için şirket kuruyordu, zaten bazıları, kısa sürede büyük servet edinmiş, çıkar beklemeden yaptıkları araştırma yıllarında edindikleri bilgileri alçakça kazanca çevirmişlerdi. Ama, Djerzinski'nin projersiz, amaçsız, en küçük bir neden olmadan işsiz dolaşması anlaşılacak gibi değildi. Kırk yaşında araştırma müdürü olmuştu, emrinde on beş bilimadamı çalışıyordu. Yalnızca o da tümüyle kuramsal açıdan Desplechin'e karşı sorumluydu. Ekibi olağanüstü sonuçlar elde ediyordu, Avrupa'nın en iyi ekiplerinden biri olarak görülüyordu. Öyleyse, yolunda gitmeyen ne vardı? Desplechin sesine canlılık vermeye çabalayarak, “Yeni projeleriniz var mı?” diye

sordu. Otuz saniyelik bir sessizlikten sonra Djerzinski yalın bir biçimde karşılık verdi, “Düşünmek,” dedi. Kötü başlamıştı. Desplechin kendini sevimli göstermeye zorlayarak, “Kişisel düzlemde mi?” diye ekledi. Karşısındaki keskin çizgili, hüzünlü gözlere sahip ciddi yüzden gözlemini ayırmadan, birden utançtan yerin dibine girdi. Kişisel düzlemde ne? Djerzinski’yi Orsay Üniversitesi’nden on beş yıl önce bulup getiren kendisiydi. Mükemmel bir seçim yapmıştı: kesin, ilkeli ve yaratıcı bir araştırmacıydı; çok sayıda sonuç birikmişti. CNRS’nin, moleküler biyoloji alanında Avrupa’da ön sıralardaki yerini koruması, büyük ölçüde onun sayesinde gerçekleşmişti. Sözleşme fazlasıyla yerine getirilmişti.

“Doğal olarak bilgisayar girişleriniz korunacak. İletişim ağı ile merkezin internet köprüsündeki birikmiş sonuçlara ulaşım kodlarınız etkinliğini koruyacak. Başka bir şeye gereksiniminiz varsa, emrinizdeyim.”

Djerzinski gittikten sonra, Desplechin yeniden geniş pencerelere yaklaştı. Hafifçe terliyordu. Karşısındaki rıhtımda, Kuzey Afrikalı tipinde esmer bir genç şortunu çıkarıyordu. Temel biyolojide önemli sorunlar vardı. Biyoloji uzmanları, moleküller sanki birbirlerinden ayrılmış, yalnızca elektromanyetik çekim ve itmelerle bağlanan somut elementlermiş gibi düşünüp davranıyorlardı. Desplechin, aralarından hiçbirinin EPR paradoksundan,¹ Aspect deneylerinden haberi olmadığından emindi. Hatta hiçbirisi yüzyılın başından beri fizik alanında kaydedilmiş gelişmeleri öğrenmek zahmetine katlanmamıştı. Atom hakkındaki düşünceleri aşağı yukarı Demokritos’unkiyle aynıydı. Yalnızca, hemen sanayi alanında

1. Einstein-Padolsky-Rosen paradoksu. Üç bilimadamınının 1935 yılında kuantum mekaniğinin eksik bir kuram olduğunu göstermek için ortaya attıkları bir düşünce deneyi.

uygulanacak sonuçlar çıkarmak amacıyla, yöntemlerinin kavramsal dayanağını yitdiklerinin bilincine bile varmadan, ham ve yinelenen verileri topluyorlardı. Mesleğe fizik eğitimiyle başlamaları nedeniyle, CNRS’de bunun farkına varan, büyük bir olasılıkla yalnızca Djerzinski’yle kendisiydi. Yaşamın atomik temelleri gerçek anlamda ele alınmaya başlanınca, günümüz biyolojisinin dayanakları paramparça olacaktı. Seine Nehri üstüne alacakaranlık çökerken Desplechin bu sorunları düşünüyordu. Djerzinski’nin düşüncesinin yönelebileceği doğrultuları düşlemekten acizdi. Bunları onunla tartışacak gücü bile bulamıyordu kendinde. Altmışına merdiven dayamıştı. Entelektüel açıdan tümüyle aşılmış olarak görüyordu kendini. Eşcinseller gitmişlerdi. Rıhtım ıssızdı. Cinsel organının son kez ne zaman sertleştiğini anımsamıyordu; fırtınayı bekliyordu.

3

Fırtına saat yirmi bire doğru patladı. Djerzinski, ucuz Armagnac liköründen yudumlayarak yağmuru dinliyordu. Kırkına yeni basmıştı; kırk yaş bunalımına mı kurban gidiyordu? Yaşam koşullarındaki iyileşme göz önünde tutulduğunda, bugünün kırklıkları zinde insanlardı ve fiziksel durumları da mükemmeldi; fiziksel görünümde olduğu kadar, aşırı çaba karşısında organların tepkisinde de gözlemlenen ve bir eşiğin geçildiğini, ölüme doğru giden yolda uzun inişe başlandığını belirten ilk göstergeler, genellikle kırk beş, hatta elli yaşında ortaya çıkar. Ayrıca, şu ünlü “kırk yaş bunalımı” da, genellikle cinsel olaylarla, birdenbire ve çılginca genç kız bedeni arayışlarıyla birlik-

te görülür. Djerzinski için bu gözlemler geçersizdi: çükü, yalnızca çış yapmaya yarıyordu, o kadar.

Ertesi sabah yediye doğru uyandı, kitaplığından Werner Heisenberg'in *Parça ve Bütün* başlıklı bilimsel özyaşamöyküsünü aldı ve yaya olarak Champs-de-Mars Parkı'na yöneldi. Şafak vakti hava duru ve serindi. Bu kitabı on yedi yaşındayken almıştı. Parktaki Victor-Cousin yolu üstünde bir çınarın altına oturup, Heisenberg'in öğrencilik yıllarındaki koşulları betimledikten sonra atom kuramıyla ilk karşılaşmasını aktardığı birinci bölümü yeniden okudu:

Sanırım bunlar, 1920 ilkbaharında olmuştu. Birinci büyük savaşın patlaması, ülkemizdeki gençler arasında kargaşa ve bunalım yaratmıştı. Bozgun nedeniyle büyük düş kırıklığına uğrayan eski kuşak dizginleri elinden bırakmıştı. Gençler de, yeni bir yol aramak, hiç değilse yön belirlemelerini sağlayacak yeni bir pusula bulmak için (çünkü eskisi artık kırılmıştı), irili ufaklı topluluklarda bir araya geliyordu. İşte böyle bir ortamda, kendimi güzel bir ilkbahar günü, on beş-yirmi arkadaştan oluşan bir topluluk içinde, yolda buldum. Yanlış anımsamıyorsam, bu gezi bizleri, Starnberg Gölü'nün batı kıyısını çevreleyen tepelere götürüyordu. Parlak yeşil, sıra sıra kayın ağaçları arasında bir açıklık olunca, solumuzda aşağılarda görünen göl, neredeyse, manzaranın arka tarafında yer alan dağlara dek uzanıyormuş gibi geliyordu. Tuhaf bir rastlantı, atom fiziği dünyası üstüne ilk tartışmam bu gezi sırasında olmuştu. Bu tartışma, sonraki meslek yaşamımda benim için büyük bir anlam taşıyacaktı.

On bire doğru, sıcaklık yeniden artmaya başladı. Eve dönünce, Michel uzanmadan önce çırılçıplak soyundu.

*XXI. yüzyıl başlarken,
Michel Houellebecq,
dünyanın gözünde, Fransız
edebiyatının en önemli ve
en tartışılan ismi.*

İki üvey kardeş, iki farklı yaşam ve aşk anlayışı... Başarılı bir moleküler biyolog, matematiksel yaklaşımıyla insan sevgisinden ve cinsellikten uzak yaşayan Michel; vasat bir edebiyat öğretmeni, cinsel hazzın peşinden koşan, seks takıntılı Bruno. Üzerlerindeyse, özgürlük ve aşkın peşinden koşarak Amerika'ya giderken, çocuklarını büyükannelerine bırakan ve bu iki anti kahramanın travmalarının sorumlusu bir annenin gölgesi.

Birbirlerinin varlığından haberdar olmaksızın, büyükanneleri tarafından dış dünyadan korunarak yetiştirilen ve rastlantılar sonucunda karşılaşan taban tabana zıt iki kardeş ve onların âşık oldukları kadınlarla daha da çetrefil bir hal alan hayatları.

Michel ve Bruno'nun hayat karşısındaki başarısızlıkları, bencilliği aşan değerler yaratamayan tüketim toplumunun ve toplumsal olarak yıkıcı bir hal alan narsisizmin başarısızlığına bir yanıt sanki. Houellebecq'in yeni binyılın hemen öncesinde kaleme aldığı, insan ilişkilerine karamsar bir gerçekçilikle yaklaşan bu roman yayımlandığında, gerek dili gerek bazı temel meselelere alışılmışın dışındaki yaklaşımıyla, dünyada adeta bir manevi kaos yarattı; 2000'lerin insanını, yeni Frankenstein olarak kendi kendisiyle tanıştırdı.

Kapak resmi: HIERONYMUS BOSCH

ISBN 978-975-07-1815-1

9 789750 718151